

Pařezská Lhota

9. tradiční tábor oldskautů nejen královehradeckých

Tento tábor kuklenských oldskautů je mezi národem kmene dospělých stále známější a známější, je to určitě tím, že se jej zúčastní stále více přespolních oldskautů. Chystal jsem se na něj již několikrát, ale pokaždé mi do toho něco „přišlo“, většinou letní setkání vlastního klubu, ale i přípravy lesních škol, ad. Jsem rád, že mi to letos vyšlo, a že budu schopný konečně zveřejnit ve Kmenových novinách podrobnější zprávu. Nepůjde o reportáž, nebo o ucelené vyprávění podobné zápisům z kronik, půjde spíše o glosy o věcech naprosto zřejmých nebo naopak takových, které odlišují tento tábor „našeho věku“ od těch táborů, které jsme sami ve své mladosti prožili nebo někteří z nás dokonce sami vedli. Gog

Zásluhou Mauglího stálého „ubytovatele“ našeho klubu se podařilo letos připravit pobyt tradičního, také devátého, letního setkání v kraji Jakuba Krčína na jeho chalupě tak, abychom se mohli alespoň částečně (od 30. 6. do 3.7.) účastnit tábora Pařezské Lhotě.

Vyrazili jsme ze Smíchova o osmé hodině, abychom dorazili ještě před obědem, to se přes několik objížděk na trase do Mladé Boleslavi a Sobotky povedlo. Významně k tomu přispěl podrobný itinerář posledních kilometrů získaný od Cardy. Při vystoupení z lesa jsme uviděli tábor v plné jeho kráse Před hangárem s kuchyní stáli Thor, Jikra, Mika a vládkyně nad žaludky a vyhlášená kuchařka Bába. Na táborovém náměstí na lavicích seděli účastníci a „konzumovali“ dopolední program o kytíčkách. Od skupiny se odpojil Kobra, vůdce tábora, aby se s námi seznámil. Přidělil nám stan, a než jsme se v něm utábořili, nastal náš první zážitek, oběd. Byla bramborová polévka a dušené maso v zahradnické zelenině s novými bramborami; a bylo to výtečné.

Tábořiště

Tábor se skládá ze 34 stanů, „áček“ na stálých podsadách, postavených do dlouhého oválu otevřeného k jídelně a kuchyni, každý stan je opatřen číslem a symbolem obyvatele. Hlavní řada stanů stojí bezprostředně před bílou, skalní, pískovcovou hradbou. Jednotlivé „balvany“ jsou asi 6 až 12 metrů vysoké. Na táborovém náměstí stojí stožár s ozdobenou patou s nápisem z borových šišek OS 2004. Druhou část tábořiště tvoří táborový kruh a jakýsi táborový dvůr s hangárem, ve kterém je kuchyně a část jídelny (pro špatné počasí), podél hangáru je přístřešek s venkovní částí jídelny. Kuchyň je dobře vybavena dvěma elektrickými sporáky, dřezem s tekoucí vodou, venku je kotlín na ohřívání vody.

Účastníci

Tábora se zúčastnilo celkem 33 oldskautek a oldskautů s průměrným věkem 69,5 roků a 19 hostů. Účastníci tvoří velmi pestré společenství Největší skupinu tvoří samozřejmě Královohradečtí, dále se zúčastnili oldíci z Pardubic, Ústí n.L, Litoměřic, Děčína, Brna, zvláštní početnou skupinu tvořili členové náčelnictva, kterých zde bylo celkem osm. Počet a složení účastníků dokazuje oblibu tohoto setkání.

Režim tábora

Je samozřejmě řízen táborovým řádem a denním pořádkem, které jsou vyvěšeny na oznamovatelích, vedle nich, jsou příspěvky účastníků. V denním pořádku nechybí nic, co je na všech skautských táborech rozcvičky, vztyčování a snímání vlajky, polední klid, ani hlídky. O dodržování časového rozvrhu se stará denní rádce.

Obřady a zvyky

V pohádkách bylo jakési neurčito vyjadřováno jako „bylo, nebylo“. Použiji podobného příměru pro charakterizování zvyků na tomto táboře „stejně i různé“. Vztyčování a snímání vlajky probíhalo zpravidla v klubových tričkách s modrými šátky s bíločervenou obrubou kmene OS.

Jedno bylo provedeno v plných krojích, aby mohlo následovat vyhotovení „rodinného“ foto všech tábořících.

Budíček a rozcvička

Budíček je stanoven na sedm třicet. Denní rádce obejde stany s malým plochým ovčím zvoncem, který užívá namísto píšťalky na vyhlašování všech srazů. Část osazenstva tábora je beztak vzhůru. Tábořící národ se pomalu shromažďuje k rozcvičce, nezdá se, že by někdo chyběl, je zde samozřejmě i vůdce tábora. Jejího vedení se ujímá Jou, uspořádá čekající do oválu opisující táborové náměstí. Od lehkých cviků na rozpohybování přejde ke cvikům, které již prověřují naši hybnost, úroveň jednotlivých účastníků není stejná, ale cvičí všichni. Na konec rozcvičky zvané Jou – šou si všichni vyžádají ještě známou rozcvičku kdysi vymyšlenou pro světlušky. Jmenuje se „jak vám dupou králíci“. Celý ovál se dá do pohybu a počne zpívat doprovodný text na melodii podobnou písni američtí námořníci.

Pojďte se k nám podívat,	jak jsou takhle velicí
jak nám dupou králíci,	s úsměvem na líci,
pojdte se k nám podívat,	tak nám dupou králíci.

O této rozcvičce nám prozradila zajímavost Magika, zaznívala na táboře Litoměřických světlušek již v roce 1969.

Program

tábora je pestrý. Přednášky probíhaly zpravidla v ranním či dopoledním bloku, výpravy se nejčastěji konaly v odpoledním bloku, táborové ohně uzavíraly dny. Ukáží alespoň na ty akce, kterých jsem se zúčastnil při své krátké návštěvě.

Výcházka za lekníny. Přímo v Pařezské Lhotě pár kroků od tábora je překrásná zahrada plná koniferů, azalek a jezírek s lekníny. Založil ji, tedy vyprojektoval a vybudoval ve své šedesátce, v roce 1972 pan Urbánek. Přestože k uskutečnění svého snu pěstovat lekníny potřeboval především močál, musel prožít mnoho ústrků. Po dvacetileté úmorné práci vybudoval úžasné dílo srovnatelné s bohatými a významně podporovanými botanickými zahradami. V té době se stalo něco neuvěřitelného, když už všichni myslili, že u nás začíná vládnout spravedlnost, dostal ultimátum, ve velmi krátké době uvést pozemek do původního stavu, což se rovnalo příkazu k vyplenění. V jeho díle pokračuje jeho dcera, její syn a vnuk, konečně se vymanili z dluhů a staví zde i domek, aby mohli žít u svého díla. Pro zajímavost je zde shromážděno, v několika vodních nádržích lemovaných hořickým kamenem, na 140 druhů mrazuvzdorných leknínů všech odstínů od bílých přes růžové po výrazně až anilinově červené. Na 240 azalek, a desítky druhů koniferů všech velikostí a tvarů. Zázitek k nezapomnění. Na zpáteční cestě jsme si prohlédli skalní hrad Pařez.

Výprava ke Kopicovu statku. Po drobných zmatcích při „nalodování“ účastníků do vozů vyrážíme na trasu Libuň, Ktová, Karlovice, Sedmihorky, Kaconovy, Hrubá Skála. Kopicův statek je soubor několika budov, postavených převážně z kamene kryté šindelem a došky. Část okapů je původních dlabaných ze dřeva. Stavby jsou ve velmi dobrém stavu, zahrádky a okolí je velmi vkusně vysázeno květy a křovinami. Kopicův statek je lidová stavba z r. 1787, původně Jirošova rychta s barokní sochou sv. Jiří z r. 1806 s nápisy „Ke cti svého patrona založil Jiří Jiroš 1806. Na opravení 1884 pracoval Zeman z Tatolít“. „Péčí památkového úřadu pro Věru a Vojtěcha Kopice opravil A. Hrdlička – 1948“.

Okolní skály jsou plné reliéfů lidového umělce Vojtěcha Kopic: sv. Václav 1938, Muflon, Jelen, Jánošík, partyzán, oráč, holubice, Lidické utrpení, J. Hus, J. Žižka, TGM na koni, Karel IV., Varhany, Cyril a Metoděj, Jiřík z Poděbrad, chalupa, Horymír, lilie, a mnoho dalších. Pod skalními masivy je vyhloubena studna 35 m.

Hledání cesty. Jeden z programových bloků přednesený Jiřím Klabanem – Kybem z Pardubic, který hledá a pravděpodobně i našel způsoby, jak nabídnout těm, kteří si chtějí dokázat formou nabídnutých úkolů překonávat sami sebe, s možností objektivního samohodnocení. Programy jsou přístupné na internetu pod názvy Protomy, Výstupy na osmitisícovky. Dále nás seznámil

s dlouhodobou přednáškovou činností univerzity třetího věku zvanou Skunipa (Skautská universita Pardubice)

Skautské sběratelství. O činnosti skautských sběratelů informoval Čiko – Stanislav Špinler z Děčína, známý sběratel skautských odznaků a vyznamenání, účastník jamboree ve Francii v roce 1947. Vystoupení bylo velmi zajímavé a vyvrcholilo, jak jinak, seznámením s významnou letošní akcí Euroscout 2004 připravovanou na říjen t.r.

Tábornické vynálezy. Námět naprosto praktický, Tomáš Malěř – Tom z Pardubic předvedl zajímavou tábornickou pomůcku „dřívka“ umožňující vařit ekonomicky, ekologicky a velmi racionálním způsobem. Vlastní zařízení je možné vyrobit ze dvou konzerv, jediný náklad představuje krbový „rozfoukávač“ na baterii v ceně asi 140 Kč.

Betlém. Mezi návštěvníky tábora byla i sestra Zdeňka Vaněčková z Hradce Králové. Přivezla fotodokumentaci k Betlému, který zhotovila na hovězí kůži o velikosti 200 x 170 cm, napnutém ve dřevěném rámu. Betlém byl zanesen do Guinnessovy knihy. Je na něm znázorněno přes stovku figur, zvířat a předmětů.

Sledování fotbalového mistrovství Evropy 2004 Taková událost jako je tak významný turnaj se neobešel bez zájmu mnoha účastníků tábora. Proto ho po dva večery sledovali někteří účastníci, především z mužské části na veřejné produkci s velkou obrazovkou v blízké restauraci. V předposledním a prvním finálovém utkání zvítězili Portugalci nad Nizozemci 2:1. V závěrečném utkání podleli domácí Portugalci v druhém poločase Řekům 0:1. Ani při jídle jsme se neobešli bez diskusí o fotbale.

O podstatě a činnosti klubů kmene dospělých Jako součást semináře pro vůdce klubů seznámil účastníky Jiří Žáček – Gog, tiskový zpravodaj náčelnictva kmene OS, s krátkou informací o podstatě a činnosti klubů kmene dospělých, kterou v poslední době přednáší pro mladé činovníky obou kmenů. Popsal, jakým způsobem informaci provádí, aby byla přijímána pozitivně, aby namísto nezájmu toto téma zaujalo. Ukázky úvodních otázek pro navození zájmu: ▪ Kdo jsou oldskauti ▪ Kde se vzali ▪ Co dělají a co chtějí ▪ Jaký k nim máme vztah.

Tři principy skautské výchovy, které zformuloval zakladatel skautingu lord R. Baden - Powell, které vyhovují i oldskautství uvedl v opačném sledu s tím, že kdo nenalezne odpovědnost k sobě, asi nesplní ty další. ▪ Odpovědnost k sobě ▪ Odpovědnost k druhým (hnutí) ▪ Odpovědnost k Bohu, nejvyšším hodnotám.

Mají oldskauti své heslo ? Často si my oldskauti rádi přisvojujeme heslo roverů „Služba“. Existuje však výrok, který vystihuje kredo kmene dospělých mnohem lépe: „**Jednou skautem, navždy skautem**“. Tento výrok jsem slyšel přiřknout A.B.Svojsíkovi, později lordu R. Baden - Powellovi, pravda je, že jej vyslovil někdo jiný: *Lord Kitchener řekl britským skautům: „Existuje jedna zásada, kterou bych vám všem rád vštípil „Once a Scout, always a Scout“. Tím je míněno, že až vyrosteš, musíš stále uskutečňovat to, co jsi se naučil jako skaut, a zvláště v tom, že budeš jednat poctivě a zůstaneš hoden důvěry.* Následovalo seznámení s autorem výroku ▪ stručnou historií kmene OS ▪ přehled o činnosti klubů ▪ o organizačním uspořádání kmene a početních stavech ▪ o mezinárodní spolupráci v rámci ISGF a jeho vývoji.

Dobré vztahy tábora s okolím dokumentovala návštěva paní starostky. Prošla se v doprovodu Cardy celým táborem a popřála nám mnoho úspěchů a dobré počasí.

Stravování

Zásobování, příprava jídel, výdej jídel je organizováno velmi erudovaně, Zkušenými účastníky, převážně sestrami. Zařízení kuchyně umožňuje všechny práce spojené s vařením vykonávat relativně malému počtu „personálu“. Jen loupání brambor se řeší. K obědu jsme měli dušené vepřové v zahradnické zelenině a nové brambory, rajskou omáčku s hovězím a těstovinami, vepřový řízek s novými brambory a okurkový salát, k večeři grilované buřty, budapeštskou pomazánku. Na začátku tábora vařila sestra, vyhlášená kuchařka Jaruška Výrová – Bába, která odjela vařit vlčatům.

Táborový oheň

Jeden z táborových ohňů si uspřádal ti účastníci, kteří se nezúčastnili veřejné projekce fotbalového utkání v nedaleké obci. Terén tábořiště je písečný, a mezi kamenným okrajem ohniště a sedačkami je bezvadně vyčištěn a uhrabán, je to velmi působivé. Kolem ohně se sešlo šestadvacet zájemců, prostě všichni, kteří v táboře zůstali. Na účastnících je vidět, že pocházejí z různých skautských „líhňů“, ale všichni respektují společný styl skautských táborových ohňů. Funguje zde ohnivec, zapalující a starající se o „krmení“ plamenů, zazpíváme „Červená se line záře“, v programu se střídá zpěv doprovázený kytarou vůdce tábora Kobry, vyprávění a čtení z kroniky a ze dvou knížek. Jejich výběr je tak vhodný právě pro takovéto chvíle zamyšlení. Jedna z knih od JUDr. Arnošta Hermana – Arnika se jmenuje „Nad městem zářily hvězdy“ Jde o vyprávění začátku pronásledování židů v období nástupu nacismu u nás. Druhá je od Jaroslavy Moserové - Davidové, ve státech oslovované Jara Moser, současné senátorce a nedávné kandidátce na presidentku našeho státu. Je to povídková kniha plná historek, na které se nezapomíná. „O mamince“, „O Herbertě Masarykové“ a mnoho dalších. Pam ještě přečetla z časopisu Skaut – Junák několik vtipů z rubriky Opičárna. Pomalu jsme nechali oheň dohořet. V tichu se jeho účastníci rozcházeli ke svým stanům, jen hlídka musela zůstat.

Hlídky

Hlídky jsou samozřejmostí, v kuchyni leží jejich rozpis, pořádná akumulátorová baterka, a báječná škvarková pomazánka pro vyhládlé hlídky. Prvá a poslední hlídka jsou dvouhodinové ostatní hodinové. Poslední hlídku má téměř každodenně Carda, která je zvyklá vstávat brzo, a tak zatápí pod kotlínem, aby kuchyň měla teplou vodu a mužská část na holení. Moje první hlídka byla od jedné do druhé hodiny. Když mě junior tábora Lukáš budil, byla obloha plná drobných mráček jako šupin, jen v nadhlavníku byla vidět Vega, alfa souhvězdí Lyry, která bývala před mnoha tisíci lety na místě Polárky. Než mi hlídka skončila, byly i ona za mraky. Moje druhá hlídka byla další den od deseti do půlnoci, než se vrátili fotbaloví fanoušci ze sledování utkání. Poslední svou hlídku jsem musel odmítnout, na tábor přijeli již první činovníci vlčáckého tábora a měli s sebou post velkého psa, který volně pobíhal po tábořišti a neoplýval velkou poslušností, asi proto, že si tolik volnosti doma neužívá. Moje životní klukovská zkušenost s dobře cvičenými psy představuje více jak dvacet stehů a tak potkávat se velkými psy v noci, zejména černými, není moje záliba. Jinak se na hlídkách nic mimořádného nestalo, snad to, že byl vidět krásně úplněk.

Počasí

Letošní léto mi připomíná výrok R. Hrušínského z filmu Rozmarné léto „Tento způsob léta se mi zdá poněkud podivný“. (výroky nejsou má silná stránka) Během dne několikrát přšelo několikrát svítilo sluníčko, oldskautský národ prokázal, že ani takovéto počasí nemůže nepříznivě ovlivnit ani náladu, ani táborového ducha.

Malé zasedání

V koutě tábora na dvou lavicích proběhlo improvizované jednání členů malého náčelnictva s několika krajskými zpravodaji, kteří se zúčastnili tábora. Věnovali jsme se formou rozpravy několika tématům. Seznámili jsme se s povolením výjimky pro konání lesní školy OS v prodloužených víkendech (bez týdenního táborového pobytu). Vyhledávali jsme náměty pro zlepšení spolupráce kmene a hnutí a náměty na pomoc kmene hnutí. Věnovali se také přípravě tezí pro kmenový sněm. Za základní a významný námět v rámci všech kmenů považovat činnost střediska. Kluby OS by měly být nedílnou součástí činnosti středisek. Proto byl tento námět doporučen do předsněmové diskuse kmenového sněmu a získané výsledky doporučujeme zahrnout do sněmového programu.

Rozloučení

Víte co znamená zkratka **ISGF – „Internacional Scout and Guide Fellowship“** anebo také může znamenat „**It's Still Good Fun**“, což lze přeložit jako: „**Je stále ještě dobrá legrace**“